

VIA
Victim Information and Advice
Informacija ir patarimai nukentėjusiems

Informacija
apie teismo posėdžius (sutrumpintai)

Šiame lankstinuke suteikta informacija taip pat yra prieinama kitomis kalbomis ir formatais. Pasiteiravimui kreipkitės į VIA.

Kuo galime jums padėti

Informacija ir patarimas

Victim Information and Advice (VIA) - Informacija ir patarimai nukentėjusiems jums skyrė šį leidinuką, kadangi esate nukentėjęs ir/arba esate liudytojas baudžiamojoje byloje eisančioje į teismą. Tai yra supaprastintos tvarkos teismo tyrimas, jis vyksta apygardos ir pirmosios instancijos teisme. Jame teisėjas (kurio titulas priklauso nuo teismo) paskelbia nuosprendį ir skiria bausmę. Prisiekusieji tokio pobūdžio teismuose nedalyvauja.

Šiame lankstuke aprašomi supaprastintos tvarkos teismo posėdžių etapai ir nurodoma, kada liudytojams privalu atvykti.

Dalyvavimas baudžiamojo teisingumo sistemoje - tai nevisuomet yra malonu, o liudijimas teisme gali sukelti neigiamų emocijų. VIA jums padės.

Apie VIA

Victim Information and Advice (VIA) - Informacija ir patarimai nukentėjusiems – tai Prokuratūros kanceliarijos ir prokuro tarnybos padalinys. Škotijoje už nusikaltimo tyrimą ir bausmę yra atsakingas prokuroras.

Tačiau VIA personalas nėra kaltintojai. Mūsų darbas yra padėti nukentėjusiems, liudytojams, arba tam tikrais atvejais (pvz. mirties atveju) artimiausieji asmenys.

VIA jums gali padėti :

- Patarimais bei suteikdama informacijos kaip funkcionuoja baudžiamojo teisingumo sistema ir ko jūs galite tikėtis
- Periodiškai informuoti jus apie bylos eigą
- Suteikti jums galimybę apsilankyti teisme prieš posėdį
- Nukreipti jus į kitas įstaigas, remiančias nukentėjusius bei jų šeimas

Jaunimui, žmonėms su negalia arba kurių gimtoji kalba nėra anglų o taip pat ir kitiems jautriems liudytojams gali reikėti papildomos paramos. Prašome pranešti VIA apie savo nerimą arba ypatinguosius poreikius. Mes būtinai apie tai pranešime prokurorui.

Jeigu kuriuo nors metu pajusite, kad nebenorite mūsų dalyvavimo arba jeigu vėliau persigalvosite – tiesiog praneškite mums.

Prašome pranešti VIA jeigu norėtumėte daugiau informacijos arba abejojate.

Kokia informacija yra prieinama gynybai?

Bet kokia informacija, kurią savo parodymuose davėte policininkams, gali būti perduota gynybos solisitoriui (advokatui) jau pirmomis savauitemis po nusikaltimo pranešimo prokurorui. Tai yra normali procedūra, kadangi gynybos solisitorius privalo žinoti visus įkalčius, kad galėtų tinkamai atstovauti teisiamaį. Taim tikrais atvejais liudytojų parodymai ir jų kontaktiniai duomenys nėra iš karto perduodami arba yra koreguojami. VIA galės paaiškinti, kaip tai vyks jūsų byloje.

Be to, gynybos solisitorius paprastai turi teisę pasiteirauti ar liudytojas neturi kitų neišsprestų bylų arba ankstesnių nusikaltimų. Ne visais atvejais teismas leis apeliuoti į tokią informaciją per bylos svarstymą, tačiau tai yra įmanoma.

Gynybos solisitorius turi teisę aptarti šią informaciją su teisiamuoju, tačiau perduoti bet kokią dokumentaciją arba jūsų kontaktinius duomenis jam yra draudžiama. Jeigu nerimaujate, kad informacija gali būti perduota teisiamaį, praneškite apie tai VIA.

Parodymai gynybos solisitoriui

Gynybos solisitorius (arba bendradarbiaujantis išankstinės apklausos agentas) gali jūsų paprašyti sudalyvauti išankstineje gynybos apklausoje. Tam tikslui jums gali tekti apsilankyti jų kontoroje arba priimti juos savo namuose arba darbe. Tačiau ši procedūra gali būti atlikta bet kokioje jūsų nurodytoje vietoje. Jums pageidaujant VIA gali surengti susitikimą policijos poskyryje arba prokuraturoje. Gynybai pareikalavus jums gali tekti duoti parodymus. Tuomet ginantis solisitorius turės ryškesnį vaizdą dėl įkalčių prieš savo klientą ir galės patarti koki pareiškimą daryti teisme (kaltas arba nekaltas). Tokiu būdu kartais išvengiama teismo nuosprendžio arba susitariama dėl jūsų duotų parodymų ir jums nebereikia atvykti į teismą.

Stadija 1

Pareiškimas teismui

(liudytojui neprivalu atvykti į teismą)

Teisiamasis pareiškia teismui, kad yra **kaltas** arba **nekaltas**

- **Kaltas**

Jeigu teisiamasis prisipažįsta kaltas, teisėjas ji iškart nuteisia, arba vėliau kai surinkta visa būtina informacija. Tai reiškia kad teismo nuosprendžio posėdžio nebebus ir liudytojui nebereikes atvykti į teismą.

- **Neklatas**

Teisiamasis pareiškia teismui, kad yra nekaltas, ir teismas skiria du posėdžius : išankstinis bylos klausymas ir nuosprendis.

Teisėjas priima sprendimą, kas bus su teisiamuoju iki kito teismo posėdžio.

Teisėjas gali nuspręsti laikyti teisiąją **įkalintą**. Tokiu atveju teisiąsis sodinamas į kalėjimą. Tačiau teisėjas gali ir paleisti teisiąją už užstatą. Tai reiškia, kad teisiąsis paleidžiamas su sąlyga nenusikalsti.

Gynybos advokatams duodamas prokuratūros liudytoju sąrašas.

Stadija 2

Išankstinis bylos klausymas

(liudytoju neprivalu atvykti į teismą)

Teisiąsis vėl turi pareikšti teismui apie savo poziciją – kaltas ar nekaltas.

- **Kaltas**

Jeigu teisiąsis prisipažįsta kaltas, teisėjas jį iškart nuteisia, arba vėliau kai surinkta visa būtina informacija. Tai reiškia, kad teismo nuosprendžio posėdžio nebebus ir liudytoju nebereikės atvykti į teismą.

- **Nekaltas**

Jeigu teisiąsis ir toliau teigia, kad yra nekaltas, prokuratūra ir gynyba turi galimybę susitarti dėl turimų įkalčių ir/arba paprašyti teismo skirti papildomo laiko pasiruošti teismo nuosprendžiui.

Teisėjas priima sprendimą, ar teisiąją paleisti už užstatą ar laikyti įkalintą iki teismo nuosprendžio .

Teisiąmojo paleidimo atveju teismo nuosprendis turėtų įvykti ganėtinai greitai. Jeigu teisiąsis laikomas įkalintas, nuosprendžiui byloje skiriama 40 dienų nuo pirmojo posėdžio. Tik išskirtiniais atvejais bylai skiriama daugiau laiko.

Stadija 3

Teismo nuosprendis

(liudytoju dalyvavimas būtinas)

Jeigu jums teks liudyti teisme, jums išanksto yra atsiunčiamas **šaukimas** į teismą (laiško forma), jame yra nurodyta diena ir laikas, kada turėtumėte atvykti.

Jums gali tekti kiek palaukti prieš einant į teismo posėdžių salę. Priklausomai nuo posėdžio eigos, jūsų parodymų gali ir nebereikėti, arba jums gali tekti sugrįžti į teismą kitą dieną.

Teismo nuosprendžio metu teisėjas skiria verdiktą teisiąmajam, pripažindamas jį **kaltu**, **nekaltu** arba **neįrodyta**. Jeigu verdiktas yra nekaltas arba neįrodyta, teisiąsis yra laisvas ir tai yra bylos pabaiga.

Papildomi poreikiai

Jeigu anglų nėra jūsų gimtoji kalba, jums gali reikėti vertėjo pagalbos, kad suprastumete kas yra kalbama arba jums liudijant teisme. Net jeigu jūsų kalbos žinių užtenka buitineje aplinkoje, vertėjas jums gali praversti.

Taip yra ir su dokumentacija, susijusia su byla, ji turetu būti paruošta jums suprantama kalba.

Kiekvienas žmogus, liudijantis teisme, privalo duoti priešaišką, kad sakys tik tiesą. Ši pasižadėjimą jūs galite duoti pagal savo religiją arba įsitikinimus ir kalbą.

Jeigu turite negalią arba susižalojimų, jūsų atvykimu į teismą ir pagalba su judejimu turėtų būti pasirupinta.

Praneškite VIA apie savo ypatingus poreikius ar nerimą, mes pasirūpinsime, kad prokuratūroje apie tai sužinos.

Stadija 4

Bausmė

Kartais teisėjui pavyksta iš karto nuteisti teisiąmąjį kai tik jis prisipažįsta arba pripažintas kaltas.

Kartais teisėjas **pratešia** bylą (skirdamas daugiau laiko), kad gautų daugiau informacijos prieš nuteisdamas.

Jeigu paaiškėja, kad **laisvės atėmimas** (kalėjimas) yra vienas iš būdų, kaip nubausti teisiąmąjį, tuomet teismui reikalinga teisiąmojo gyvenimo aprašymo ataskaita. Ji yra užsakoma jeigu teisiąmąs niekada nebuvo atlikęs bausmės kalėjime, arba jo amžius yra iki 21 metų.

Teisėjui pareikalavus teisiąmojo gyvenimo aprašymo ataskaitos dar nereiškia, kad jis svarsto apie laisvės atėmimą. Tai gali būti vienas iš būdų priimti optimaliausią sprendimą byloje.

Teisėjas sprendžia ar teisiąmąs bus laikomas įkalintas iki bausmės paskelbimo dienos.

Papildoma informacija

Prašome pranešti VIA jeigu norėtumete daugiau informacijos arba abejojate.

Pagalba teikiančios įstaigos jūsų krašte

Jūs taip pat galite susisiekti su **Victim Support Scotland (VSS)** Parama nukentėjusiesiems (Škotija) - tai yra savanorių organizacija, teikianti praktinę ir emocinę pagalbą nukentėjusiems :

0845 60 39 213 darbo valandomis

www.victimsupportsco.org.uk

Liudytoju tarnyba (Witness Service)

Suteikia emocinę ir praktinę pagalbą visiems liudytojams ir nukentėjusiems dalyvaujantiems teismo procedūrose o taip pat ir jų šeimoms ir bičiuliams.

Informacija apie Liudytojų tarnybą (Witness Service) jums suteiks Liudytojų palaikymo agentūra (Victim Support Scotland).

VIA Kontaktai

Norėdami gauti daugiau informacijos, susisiekite su artimiausia VIA atstovybe.
Telefonas yra nurodytas pridėtame laiške.

Victim Information and Advice
Crown Office
25 Chambers Street
Edinburgh EH1 1LA

Tel: 01389 739 557